

DR. AVELIN ROBLEK, BJELOVARSKI I LJUBLJANSKI GRADSKI FIZIK

Dr AVELIN ROBLEK, CITY PHYSICIAN IN BJELOVAR
AND LJUBLJANA

Dubravko Habek*

SAŽETAK

U ovome je radu prikazano javnozdravstveno djelovanje dr. Avelina Robleka (1845. – 1889.) kroz njegov profesionalni put gradskoga fizika Bjelovara i Ljubljane u okvirima medicine na našim prostorima s kraja 19. stoljeća. Dr. Roblek diplomirao je na Medicinskom fakultetu u Grazu 1874., nakon čega je radio u Ljubljani i tri godine u Litiji. Od 1882. do 1888. bio je gradski fizik i primarni liječnik županijske bolnice u Bjelovaru, a potom, do prerane smrti, gradski fizik u Ljubljani. Funkcije gradskoga fizika u drugoj polovici 19. stoljeća u tadašnjem Austrijskom Carstvu ponajvećma su bile javnozdravstvene: protuepidemijske mjere, cijepljenja, pregledi i sanitarni izvidi uvjeta života, kontrole prostitutki, mrtvozorstva i sudskomedicinske obdukcije te kontrola rada primalja i mrtvozornika. Upravo o tim funkcijama i provedenim mjerama dr. Roblek je redovito izvještavao gradske magistrate u Bjelovaru i Ljubljani u kojoj je i umro zarazivši se obavljajući posao fizika.

Ključne riječi: javno zdravstvo, epidemiologija, Bjelovar, Ljubljana, Austro-Ugarska Monarhija

UVOD

Ustrojstvo javnozdravstvene službe Austro-Ugarske Monarhije bilo je centralistički proklamirano organizacijom, koordinacijom i subordinacijom preko broj-

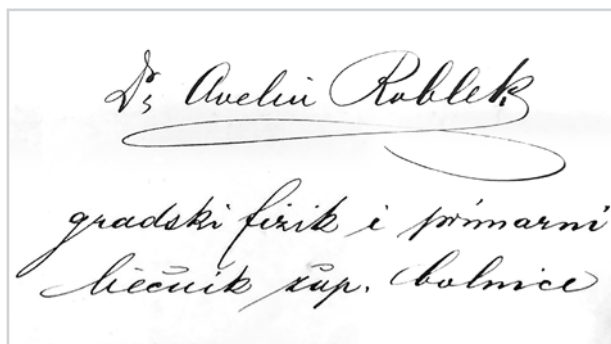
* Hrvatsko katoličko sveučilište u Zagrebu, Zagreb. ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7675-7064>.

Adresa za korespondenciju: Dubravko Habek, Hrvatsko katoličko sveučilište u Zagrebu, Ilica 242, 10 000 Zagreb. E-pošta: dhabek@unicath.hr.

nih zakonika i pravilnika putem kojih se može analizirati tadašnje zdravstveno i demografsko stanje nacije. Županijski i gradski fizici bili su odgovorni za javnozdravstvenu i sanitarnu implementaciju, a svojim su djelovanjem – profesionalnošću, stalnom dostupnošću i komunikacijom – obilježili pojedina razdoblja razvoja zdravstvene zaštite na povjerenom području, što se nerijetko reflektiralo i na privatne sudbine liječnika i njihovih obitelji. Nova radna mjesta i dužnosti ostavili su traga u biografijama mnogih liječnika. Jedna od njih je i biografija dr. Avelina Robleka, doktora medicine, bjelovarskog i ljubljanskoga gradskog fizika, čije je bjelovarsko razdoblje života i javnozdravstvenoga djelovanja obrađeno u prethodnim publikacijama (Habek, 2015a; Pleskalt, 2009). Slovenski povjesničar medicine prof. dr. Ivan Pintar (1888. – 1963.) sakupio je biografije slovenskih liječnika koje se čuvaju u *Mestnom arhivu* u Ljubljani, a među njima i dr. Robleka, točnije, pisano sjećanje Roblekove sestre u kojemu navodi dijelove njegove biografije (Biografija, 1900).

Andrej Avelin Roblek rođen je 10. studenoga 1845. u mjestu Rateče u Kranjskoj, u obitelji Jožefa Robleka, sudbenoga prisjednika (slov. *prvosednika*) i majke Neže (Agneze). Imao je brata Aleksandra Konrada, teologa Franjevačkog reda, slikara i bibliotekara, te sestru Ljudmilu i polusestru Editu. Maturirao je u novomestnoj gimnaziji, a Medicinski fakultet završio je u Grazu gdje je u srpnju 1874. promaknut na čast doktora sveukupne medicine. Kao student medicine uživao je stipendiju za medicinare. Nakon diplome zapošljava se u gradskoj bolnici u Ljubljani kao sekundarni liječnik, a potom tri godine radi u Litiji kao kotarski liječnik (Mokronog na Dolenjskom). Oženio se Ludmilom rođ. Oblak (V. Lasječe, rođ. 1858.) 2. veljače 1875., s kojom je imao četvero sinova (Habek, 2015a; Biografije, 1900).

U ovome radu prikazano je javnozdravstveno djelovanje dr. Robleka kroz njegov profesionalni put gradskoga fizika u okvirima medicine na našim prostorima s kraja 19. stoljeća.

Dr. Avelin Roblek
gradski fizik i primarni
liječnik grad. bolnice

Slika 1. Potpis dr. Avelina Robleka s titularijem iz Bjelovara.

Dr. Roblek, gradski fizik, ravnatelj bolnice i primarni liječnik Opće javne županijske bolnice u Bjelovaru

Na dužnosti primarnoga liječnika i ravnatelja Opće javne županijske bolnice u Bjelovaru te bjelovarskoga gradskoga fizika dr. Roblek bio je od 1882. (slika 1. i 2.). U Bjelovaru je odlukom gradonačelnika dobivao godišnju plaću u iznosu od 1200 guldena: 900 guldena kao gradski fizik, 200 guldena kao primarni bolnički liječnik i 100 guldena kao uznički ranarnik. Bio je član Hrvatskoga liječničkog zbora od 1885. do 1890., kada je nakon smrti ispisan iz strukovne udruge. U Bjelovaru je djelovao javnozdravstveno i klinički kao jedini liječnik u bolnici sa 130 – 140 kreveta. Obavljao je porođničke i kirurške operacije uz pomoć magistara kirurgije, ranarnika Riedla i Bazijanca. Zna se da je u Bjelovaru uveo Listerov povoj u praksu, obavljao kliničke i sudskomedicinske obdukcije te objavljivao u *Liječničkom vjesniku* slučajeve liječenja tetanusa kupkama vruće vode (Zdravstveno izvješće, 1886; Zdravstveno izvješće 1887, Izvještaj, 1887-1888; Habek, 2013). Dr. Roblek pozvao je časne sestre milosrdnice reda sv. Vinka Paulskoga da preuzmu zdravstvenu njegu i logistiku bolnice pa su tako prve četiri časne sestre došle u bjelovarsku bolnicu 29. prosinca 1884. iz tirolskoga Zamsa među prvim u Hrvatskoj. Dr. Roblek zapisao je: „...*bolnicu su preuzele milosrdne sestre i znatni je napredak u čistoći, nadzoru, gospodarenju i podvorbi...*“, a 1885. dao je izgraditi bolničku kapelicu koja je otvorena i danas (Habek, 2015a; Habek, 2015b).

Slika 2. Dr. Avelin Roblek za vrijeme službe u Bjelovaru
(izvor: Gradski muzej Bjelovar).

Isprva je obitelj Roblek živjela u zgradi gradskoga magistrata, potom se preselila u stan u prizemlju bolničkog objekta. Nažalost, u Bjelovaru je obitelj Roblek ostala bez tri sina koji su umrli od bolničkih infekcija i pokopani na tamošnjemu gradskome groblju. Godine 1885. umrli su dvoipolgodisnji Rudolf, potom devetogodišnji Gustav Georg od posljedica teške dizenterije koja se tada javila epidemijski u bolnici, a 1888. umro je petomjesečni sin Ljudevit Josip od konfluentne variole. Jedini preživjeli sin bio je Karol, rođen 4. listopada 1877. u Mokronogu (Habek, 2015a).

Natječaj za *mestnoga fizika* u Ljubljani

Višegodišnji ljubljanski gradski fizik dr. Wilhelm Kowatsch umirovljen je 29. travnja 1887. odlukom župana ljubljanskoga Petera Grasellija. Natječaj za novoga gradskog fizika bio je raspisan do 15. lipnja 1887. u ondašnjim novinama *Laibacher Zeitung*, *Slovenski narod* i *Slovenec*. Na mjesto fizika javila su se tri liječnika: četrdesetjednogodišnji dr. Avelin Roblek iz Bjelovara, dr. Fran Ambrožić, *zdravnik ljubljanski*, i tridesettrogodišnji dr. Josip Kersnik, *c. k. sanitetski asistent i kotarski liječnik u Kranju*. Vidjevši još dvije zamolbe mlađih liječnika, dr. Ambrožić povukao je svoju „*prošnju za mestnega fizika*“ (Natječaj, 1887).

U natječaju za *mestnoga fizika* u Ljubljani dr. Roblek navodi autobiografske podatke o dotadašnjim službama i posljednjoj u Bjelovaru gdje radi kao gradski fizik, ravnatelj bjelovarske bolnice, primarni bolnički liječnik, županijski *kotarski zdravnik* i *uznički liječnik*. U svojoj zamolbi navodi: „...*ova prošnja ne tjera koliko materijalna zasluga, nego ljubezen do domovine i poštena želja da odplati svojim radom, ono što je Kranjska mi, kao djaku, učinila.*“ (Natječaj, 1887). Njegovo zamolbi priložena je i preporuka/potvrda bjelovarskoga gradonačelnika od 9. lipnja 1887. o njegovu revnosnu djelovanju u Bjelovaru „*gdje je pučanstvo Bjelovara zadužio zadugo kao čovjek u službi i izvan nje, poštivajući poglavara... uz neumornu marljivost, ljubav prema zvanju i požrtvornost za bližnjega...*“ (Preporuka, 1887).

Dana 15. rujna 1887. ljubljanski magistrat izabire za gradskoga fizika dr. Josipa Kersnika „*jer nema stalne službe, a dr. Roblek neće izgubiti stalno postavljenje u Bjelovaru.*“ Za lošu karakteristiku dr. Robleku navodi se „*da 10 let radi na Hrvaškem u Belovaru, te je tem času slovenskega jezika odučil toliko da ga ne more več pisati*“ te „*da je fizikatni ispit položio s ocjenom dobar, a dr. Krsnik s odlikom.*“ Izabranome novom fiziku župan i gradonačelnik čestitali su, a bjelovarskom gradonačelniku i gradskome poglavarstvu odgovorili su na njemačkom jeziku o ishodu natječaja i neprihvatanju zamolbe dr. Robleka (Natječaj, 1887).

No dr. Kersnik (20. prosinca 1853. – 28. srpnja 1895.) nije nikada preuzeo službu ljubljanskoga gradskoga fizika. Nakon diplome radio je kao vojni liječnik u Bosni tijekom okupacije, potom kao *kotarski zdravnik* u Jaski (Bosna) i kao *obćinski zdravnik na Krškem* na kojoj je službi i umro te je pokopan na Brdu (Biografija, 1895). Iz zapisa je vidljivo da je dr. Kersnik brzojavom javio da „*iz različitih uzrokov službu mestnoga fizika nikakov preuzeti ne more...*“ (Zapisnik, 1888). Tako 10. veljače 1888. ljubljanski župan ponovno poziva pismom osobno dr. Robleka i gradonačelnika Bjelovara da što hitnije preuzme službu gradskoga fizika u Ljubljani „*da se vrati i čim prije dođe raditi u Ljubljanu*“. Na sjednici ljubljanskoga gradskoga vijeća zastupnici su većinom glasova prihvatili prijedlog gradskoga zastupnika dr. Tavčarja za prijam dr. Robleka, na temelju obrazloženja i rasprave viteza dr. Bluweissa i Valentinčića koji su napomenuli „*da dr. Robleka osobno poznaju, da je Slovenac i poznaje slovenski narod, da je dobar muž i dobro obavlja svoj posao godinama u Bjelovaru te da treba vjerovati gradskom magistratu Bjelovara koji ga je jako preporučio*“ (Zapisnik, 1888). Već 28. veljače 1888. dr. Roblek prihvaća službu na koju nastupa 17. ožujka 1888. preselivši se sa suprugom i sinom Karlom u Ljubljanu. Prisegu daje 27. ožujka 1888. i postaje *mestni fizik Ljubljane*. Zahvaljuje magistratu Bjelovara i Ljubljane na ukazanom povjerenju. Prema tadašnjem zakonu, nakon desetogodišnje javne službe i prelaskom u drugu javnu službu zaslužuje se pravo na mirovinu, što je dr. Roblek zahtijevao od ljubljanskoga gradskoga poglavarstva i što mu je odobreno uz prethodnu suglasnost personalnog i pravnog odsjeka (Zahtjevi, 1888).

Dr. Roblek, gradski fizik u Ljubljani

Preuzevši posao gradskoga fizika, prema odlukama Gradskoga fizikata, Gradskoga magistrata i Ukazima c. k. kraljevske dvorske vlade nadređene iz Beča, dr. Roblek, prema navedenima, redovito izvještava o stečenom javnozdravstvenom stanju i protuepidemijskim mjerama (Natječaj, 1887; Letnoporocilo, 1888). Kao gradski fizik bio je član novačkoga povjerenstva, član magistarskoga gremija, član povjerenstva za pregledavanje školske djece. Bio je suosnivač i redoviti član Muzejskoga udruženja u Ljubljani (*Musealvereines für Krain, Laibach*, 1890.).

Tijekom 1888., izvješćujući Fizikat i Magistrat, pregledao je gotovo sve kuće u Ljubljani i našao mnogo nereda, pa kaže da su neke kuće nalik na štale s gnojnicama te da su izvor zaraze i nedostojne života u njima. Posebice spominje nered u *mestnoj hiži za uboge* gdje zbog nabacane hrane i robe preporučuje izradu ormara za odjeću i obuću i druge stvari, te da se ubogarima hrana donosi doma. Predlaže asanaciju gnojnih jama u gradu, obvezno uređivanje kuća i okućnica, preporučuje

da male gostionice i kavane budu po noći osvijetljene, navodi premali broj javnih pisoara (Biografija, 1900; Zapisnik, 1888).

Dana 6. travnja dr. Roblek traži od svih župnika u Ljubljani i okolici da popišu sve babice kako bi se mogle pregledati i ispitati te da njihov popis pošalju u Fizikat, što su župnici i učinili. Od travnja do kolovoza 1888. u svojim dopisima spominje 37 ispitanih babica koje obavljaju primaljsku djelatnost i prijavljuju župniku porođaje (Biografija, 1900). Kao gradski fizik znatno pridonosi da se nastava u ljubljanskoj babičkoj školi, odlukom C. kr. Deželne vlade za Kranjsko od 17. srpnja 1888., počinje predavati na slovenskom jeziku. Prve stipendistice babičke škole od državne vlade 1888. bile su Johanna Schmalz i Franciska Roitz (Biografija, 1900; Zapisnik, 1888).

U izvješćima Gradscome poglavarstvu od 25. travnja 1888. između ostalih navodi „*da se, temeljem odluke magistratskog gremija, epidemija (kolere) kot ugašena proglasi*“; „*da je babica Regina Gotschal izgubila pravo od izvršavanja prakse od 7. lipnja 1888.*“; „*da Šola za babice sa slovenskim jezikom u oktobru počne (s nalogom od 17. srpnja 1888.)*“; „*da se svi sluge u bolnicah revakciniraju, odnosno cijepē*“. Navodi pregled meteoroloških opažanja u Ljubljani 1888., izvješćuje o umrlima, patološkim i sudskomedicinskim razudbama, o pregledima škola, tvornica soda-vode, mesnica, kupališta, pisoara, pučke kuhinje, ljubljanskih bolnica, groblja (*pokopališča*), kanala te o pregledima prostitutki (Biografija, 1900; Zahtjevi, 1888).

U godišnjemu Izvješću gradskoga fizika vlastoručno potpisanom 21. prosinca 1888. navode se sve sastavnice koje je gradski fizik trebao obrazložiti i izvijestiti. Prema tom izvješću, u Kranjskoj je 1888. djelovalo 12 doktora medicine, sedam doktora *chirurgiae*, tri ranarnika, dva zubara, četiri veterinara, jedan vidar životinja, pet magistara farmacije, 12 farmaceutske asistencije i 33 ispitanice babice. Godine 1888. u Ljubljani je rođeno 887 djece, zakonitih 593 (66,8 %) i nezakonitih 294 (33,14 %), živorođenih je 862, a mrtvorodenih 25. Godišnje *Izvješće umrlih* sačinjavalo je preglednu tablicu u kojoj su bile razvrstane bolesti kao uzroci smrti po starosnim skupinama i spolu. U 1888. godini dr. Roblek imao je, između ostalog, 35 sanitarnih izvoda, šest povjerenstava, 15 ekshumacija („*iskopavanje merličev*“), 47 puta pregledavanje životinja, šest puta pregledavanje vode, 12 puta pregledavanje mrtvačnica i mrtvačkih vozila, 52 puta sajmove, 1818 puta naložio je dezinficiranja, obavio je i 184 razna sanitarna nadzorništva, šest puta zdravstveno policijsko paranje (sudskomedicinska obdukcija), izdao 617 nalaza kužnih bolesti te obavio 30 iskaza (slika 3.) (Letno poročilo, 1888).

pregled Delavnosti v priloženi tabeli:
 Imel je leta 1888

36 krat	sanitarna pregledovanja.
6	proverjenstva
15 krat	izkopavanje meličev
53	poročila iz smenja o varit. zadevah.
47 krat	pregledovanje živčja.
6 krat	" " rode in kishit vod.
12 krat	pregledovanje mrtvašnic in mrt. vg.
20 krat	" " batsemih potov.
52 krat	" " sejmov
12 k.	" " Obrodelnazavode
1818	rešila v razp. Disicifiranj
184	naganih varit. nagovnika.
80	predmetov ad violencolome.
32	vzame spiciravala
4.	pregled. receptor.
6.	javno. potov. razanje.
21.	rtar. raz. vlave.
617	naganih o razg. bolignih.
30	izkop.
3.	pregledovanje letam. stacion. zastup.

Dalje imel je poela kot član novicnega povprečstva,
 mag. geemija, bil najdi pri starostnih pregledovanj
 član zdravstvenega in šolskega mestn. sveta.

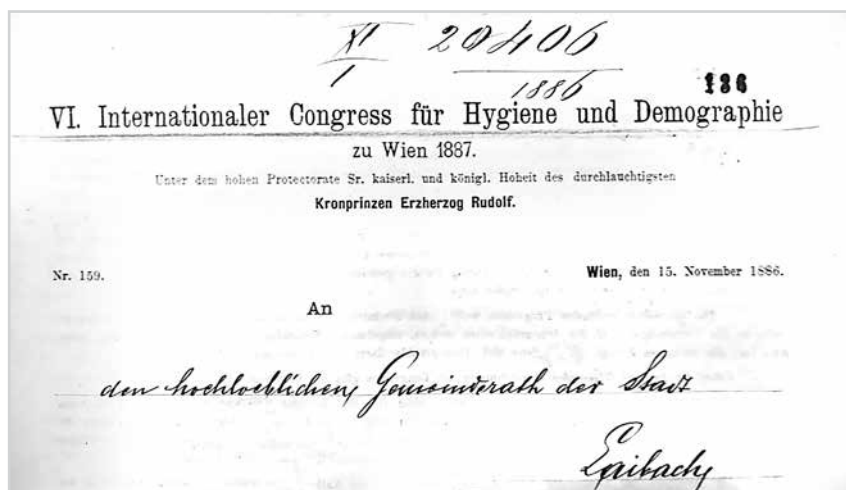
Slika 3. Iz Izvješća o radu ljubljanskega gradskega fizika za 1888.

Dr. Avelin Roblek težko se razbolio nakon epidemije kolere koja je vladala u Ljubljani i umro 23. prosinca 1889. u Ljubljani ujutro u deset sati u svome domu u Ulici sv. Petra br. 2. od „zastrupljenja krvi z urinom“; pokopan je na ljubljanskome groblju Sv. Krištofa (Obavijest, 1889; Zapisnik, 1890). U novinama Slovenski narod zapisano je: „Umr! je danes dopoldne ob 10. uri mestni fizik, gospod dr. Avelin Roblek. Pokojnik je kot zdravnik dulje časa služboval na Hrvatskem, v Belovaru. Ljubezen do domovine uplivala je nanj, da je prosil za ne baš sijajno mesto mestnega fizika v Ljubljani. Kjer je pa kmalu obolel in danes po dolgem in mučnem bolehanj i umrl. Lahka mu zemljica!“ Obavijest o smrti i zahvala obitelji razvidne su u Slovenskom narodu od 27. prosinca 1889. (Obavijest o smrti, 1889; Zahvala obitelji, 1889).

Njegova udovica Ludmila zatražila je 3. siječnja 1890. od ljubljanskoga magistrata za sebe i sina Karola pokojninu i posmrtnu pripomoć za troškove pogreba. Nakon njegove smrti živjela je u Litiji, bavila se feminističkim promišljanjima i publicistikom, tada pod pseudonimom Mokronoška. Njihov drugorođeni sin Ka-

rol bio je tijekom Prvoga svjetskoga rata potpukovnik Dravske divizije u Ljubljani (Habek, 2013; Mokronoška, 1895; Zapisnik, 1890).

U Policijskom izvješću gradskoga fizikata br. 23257 od 20. siječnja 1890. za proteklu godinu navodi se marljiv i svesrdan rad pokojnoga dr. Robleka za vrijeme obnašanja službe gradskoga fizika. Gradski magistrat tek na sjednici od 28. veljače 1890. raspisuje natječaj za „popolnjenje mesta mestnoga fizika s raspravom i preporukom mestnoga župana na sjednici da bi mladi liečnici delali fizikatni ispit...“ Zastupnik Gradskog magistrata podžupan Petričić smatra da je plaća gradskoga fizika od 1800 forinti previsoka te da ju treba smanjiti, no taj prijedlog nije usvojen na toj sjednici. Nakon njegove smrti na natječaj za gradskoga fizika javili su se dr. Ivan Kopriva, sekundarni liječnik ljubljanske bolnice, dr. Ubaldo Hochmayer, bivši bjelovarski liječnik, dr. Markt i dr. Zupanc, a na ovu je dužnost izabran dr. Ivan Kopriva (Zapisnik, 1890).

Slika 4. Poziv za VI. Međunarodni kongres higijene i demografije u Beču (1887).

ZAKLJUČAK

Dužnosti gradskoga fizika u drugoj polovici 19. stoljeća u tadašnjem Austrijskom Carstvu ponajvećma su bile javnozdravstvene: protupidemijske mjere, cijepljenja, mrtvozorstva i sudskomedicinske obdukcije, pregledi i sanitarni izvidi uvjeta života u gradovima u kojima su djelovali (Habek, 2015b; Pleskalt, 2009). Prema postojećim izvješćima i ovom istraživanju, u Ljubljani i Bjelovaru razaznaje se tipična epidemiološka slika Carevine, pobol i pomor te demografske prilike.

Epidemije tada neizlječivih crijevnih zaraznih bolesti harale su Europom cijelo stoljeće, a osim sanitarnih izvida i protuepidemijskih mjera, drugih učinkovitih postupaka u liječenju nije bilo. Dvorska kancelarija u Beču pratila je izvješća pojedinih gradova i županija te izvještavala o epidemijama zaraznih bolesti i u skladu s tim davala upute o daljnjim postupcima. Tako je 15. studenoga 1886. odaslan poziv gradskim magistratima diljem Carevine, pa i u Ljubljani, za sudjelovanje na VI. Međunarodnom kongresu higijene i demografije pod visokim pokroviteljstvom prijestolonasljednika princa Rudolfa, koji se trebao održati iduće, 1887. godine u Beču (slika 4.) (Javni poziv, 1887).

Kao gradski fizik u gradovima u kojima je djelovao, dr. Roblek bio je aktivan u svojem poslanju: sprječavanju epidemija, higijenologiji i preventivnoj medicini. Izvještavao je o pobolu, pomoru i djelovanju bjelovarske bolnice, o javnozdravstvenim zbivanjima u gradu Bjelovaru te o epidemiološkim zbivanjima u Ljubljani tijekom nepune dvije godine službovanja. Posebice izvještuje o epidemiji kolere 1888., koja je ugašena (Zdravstveno izvješće, 1886; Zdravstveno izvješće, 1887; Roblek, 1888). No tijekom svojih obilazaka po gradu i fizikalnih izvida zarazio se, kronično razbolio i ubrzo umro od posljedica zaraze (uremija, urosepsa ?!), kao što su umrla i njegova dva sina od bolničke infekcije dizenterije i jedan od konfluentne variole u dječjoj dobi. Tako su otac i tri sina bili žrtve njegova poslanja i zaraze koju je očigledno prenio kao hospitalnu infekciju u bjelovarskoj bolnici na sinove, a poslije se i sam zarazio i umro od posljedica tada neizlječivih zaraznih bolesti.

ARHIVSKI IZVORI

1. Biografija dr. Kersnik. (Mestni arhiv Ljubljana fond *dr. Ivan Pintar*, Lju 339. t. e. 3.).
2. Biografija dr. Roblek. (Mestni arhiv Ljubljana, fond *dr. Ivan Pintar*, Lju 339. t. e. 5.).
3. Izvještaji Upravnoga odbora i kraljevske županijske oblasti Županije bjelovarsko-križevačke – zdravstvo od 1887. – 1915. *Gradski muzej Bjelovar. Županija bjelovarsko-križevačka*.
4. *Javni poziv za kongres u Beču iz 15. studenoga 1886*. (Mestni arhiv Ljubljana, Lju 708. t. e. 2.5.9.).
5. *Letno konačno poročilo Ljubljanskega mestnega fizikata o zdravstvenom stanju mesta v letu 1888*. (SI ZAL LJU 488, Mesto Ljubljana, rokopisne knjige, Cod. III, broj 39).
6. Mokronoška, Z. (1895). Dolenjskega, koncem avgusta. *Slovenski svet*, 322, 65.
7. *Mrtvarnik Županijska bolnica Bjelovar* (HR-Državni arhiv Bjelovar, 39P0-a-8).
8. *Museal vereines für Krain, Laibach*, 1889. (Prirodoslovni muzej Ljubljana, 336 B, 3. 1890.).
9. *Natječaj za mestnega fizika, 15. lipnja 1887*. (Mestni arhiv Ljubljana, Lju 708. t. e. 2.5.9.).
10. Obavijest o smrti dr. Robleka (1889, 23. prosinca). *Slovenski narod*, 22, 296. URN:NBN:SI:doc-KQWVOQPE, <http://www.dlib.si>

11. *Preporuka gradonačelnika Bjelovara za dr. Avelina Robleka, 9. lipnja 1887.* (Mestni arhiv Ljubljana Lju 708. t. e. 2.5.9.).
12. Roblek, A. (1888). Die Blattern epidemie in Laibach 1887 – 1888. *Laibacher Zeitung*, 136.
13. *Zahtjevi od 6. travnja i 1. srpnja 1888.* (SI ZAL LJU 488, Mesto Ljubljana, rukopisne knjige, Cod. III, broj 39).
14. Zahvala obitelji dr. Robleka. (1889, 27. prosinca), *Slovenski narod*, 22, 298. URN:NBN:SI:doc-HWFICMQ7, <http://www.dlib.si>
15. *Zapisnik sjednice 28. veljače 1890.* (SI ZAL LJU 488, Mesto Ljubljana, rukopisne knjige, Cod. III, broj 40).
16. *Zapisnik o tajnoj sesiji občinskoga sveta ljubljanskoga 31. januarja 1888.* (SI ZAL LJU 488, Mesto Ljubljana, rukopisne knjige, Cod. III, broj 39).
17. Zdravstveno izvješće. Obća i javna županijska bolnica u Belovaru. (1886). *Liečnički viestnik*, 8, 103-104.
18. Zdravstveno izvješće. Obća i javna županijska bolnica u Belovaru. (1887). *Liečnički viestnik*, 9, 122.

LITERATURA

1. Habek, D. (2013). Prilog povijesti sudske medicine i mrtvozorstva u Bjelovaru. *Arhiv Higijene Rada i Toksikologije*, 64, 463-473.
2. Habek, D. (2015a). Prim. Dr. Avelin Roblek. U D. Habek (Ur.), *Biografije bjelovarskih liječnika* (str. 87). Zagreb: Akademija medicinskih znanosti Hrvatske Zagreb i Tonimir Zagreb – Varaždinske Toplice.
3. Habek, D. (2015b). Iz povijesti zdravstva Bjelovara. *Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti*, 64.
4. Pleskalt, Ž. (Ur.). (2009). Statut grada Bjelovara. Državni arhiv Bjelovar, 12.

SUMMARY

This paper presents the public health work of Dr Avelin Roblek (1845–1889) through his professional path as a city physician in Bjelovar and Ljubljana, within the framework of medicine in our region at the end of the 19th century. Dr Roblek graduated from the medical faculty in Graz in 1874, after which he worked in Ljubljana and for three years in Litija. From 1882 to 1888, he served as the city physician and primary physician of the county hospital in Bjelovar and then, until his untimely death, the city physician in Ljubljana. The functions of the city physician in the second half of the 19th century in the then Austrian Empire were mostly public health: anti-epidemic measures, vaccinations, examinations and sanitary inspections of living conditions, control of prostitutes, coroners, and forensic autopsies, and control of the work of midwives and coroners. Dr Roblek regularly reported on the functions and the measures he implemented to the city magistrates in Bjelovar and Ljubljana. He died in Ljubljana after contracting a disease while performing his work as a physician.

Keywords: public health, epidemiology, Bjelovar, Ljubljana, the Austro-Hungarian Monarchy